

Beslutad av: Hälsa och omsorgsnämnden
Framtagen av: Myndighetskontor Äldreomsorg
Uppdaterad:

Beslutsdatum: 2023-09-21
Dokumentansvarig: Områdeschef
Diarienummer: HON/2023-00098
Giltighetstid: Tillsvidare

Innehållsförteckning

1.1	Inledning	5
1.2	Grundförutsättningar	5
1.3	Vägledande	6
1.3.1	Handläggning	6
1.3.2	Biståndshandläggningen skall präglas av:	7
1.3.3	Utredningen	7
1.3.4	Verkställighet/Genomförande av beslut:	8
2	Vård och omsorgsboende	9
2.1	Målgrupp/behov:.....	9
2.2	Viktiga principer:.....	9
2.2.1	Mycket angeläget behov	10
2.2.2	Angeläget	10
2.3	Vård och omsorgs boende är indelat i två kategorier:	10
2.4	Avgränsningar - anvisningar:.....	10
3	Parboende	12
3.1.1	Målgrupp.....	12
3.1.2	Viktiga principer	12
3.1.3	Avgränsningar	13
4	Korttidsvistelse	13
4.1	Definition av korttidsvistelse:	13
4.2	Syfte med beviljad insats:.....	13
4.2.1	Bedömning	14
4.2.2	Beslut.....	14
4.2.3	Mål	14
4.2.4	Uppföljning.....	14
5	Övergångsboende	15
5.1	Definition av övergångsboendet.....	15
5.2	Syfte med beviljad insats.....	15
	Bedömning	15
	Beslut	16
	Mål	16
	Uppföljning	16
6	Trygg Hemgång	16
6.1	Definition.....	16
6.2	Syfte	17
6.3	Mål.....	17
6.4	Målgrupp.....	17
6.5	Avgränsningar	17
7	Omvårdnadsinsatser	17
7.1	Personlig omvårdnad	17
7.1.1	Målgrupp/Behov:	17
7.1.2	Avgränsning:.....	18
7.2	Utevistelse/promenad.....	19
7.2.1	Målgrupp/Behov:	19
7.2.2	Viktiga principer:.....	19
7.2.3	Avgränsning:.....	19
7.3	Social samvaro	19
7.3.1	Målgrupp/Behov:	19
7.3.2	Avgränsning.....	19
8	Trygghetsinsatser.....	19
8.1	Trygghetslarm	19

8.1.1	Målgrupp/Behov:	19
8.1.2	Viktiga principer:	20
8.1.3	Avgränsning:	20
8.2	Digital tillsyn	20
8.2.1	Målgrupp/behov	20
8.2.2	Viktiga principer	20
8.2.3	Avgränsningar	21
8.3	Telefonservice	21
8.3.1	Målgrupp/Behov:	21
8.3.2	Viktiga principer:	21
8.3.3	Avgränsning:	21
8.4	Tillsynsbesök	21
8.4.1	Målgrupp/Behov:	21
8.4.2	Viktiga principer:	21
8.4.3	Avgränsning:	21
9	Serviceinsatser	22
9.1	Städning	22
9.1.1	Målgrupp/Behov:	22
9.1.2	Viktiga principer:	22
9.1.3	Avgränsning:	22
9.2	Tvätt/klädvård	22
9.2.1	Målgrupp/Behov:	22
9.2.2	Viktiga principer:	22
9.2.3	Avgränsning:	23
9.3	Inköp	23
9.3.1	Målgrupp/Behov:	23
9.3.2	Viktiga principer:	23
9.3.3	Avgränsning:	23
9.3.4	Den enskildes medverkan:	23
9.4	Övriga serviceinsatser	24
10	Matdistribution	24
10.1.1	Målgrupp/Behov:	24
10.1.2	Viktiga principer:	24
10.1.3	Avgränsning:	24
11	Övriga insatser	25
11.1	Avlösningstimmar för anhöriga som vårdar närstående i hemmet	25
11.1.1	Definition:	25
11.1.2	Målgrupp:	25
11.1.3	Syfte:	25
11.1.4	Förutsättningar – avgränsningar:	25
12	Ledsagning	26
12.1	Ledsagning till sociala aktiviteter	26
12.1.1	Målgrupp/Behov:	26
12.1.2	Viktiga principer:	26
12.2	Ledsagning till vårdinrättningar	26
12.2.1	Viktiga principer	26
12.2.2	Målgrupp/behov	26
12.2.3	Avgränsning	27
13	Kontaktperson	27
13.1.1	Målgrupp	27
13.1.2	Viktiga principer	27
13.1.3	Avgränsning	27
14	Dagverksamhet för personer med kognitiva funktionsvariationer	27

14.1.1 Målgrupp/Behov:	27
14.1.2 Viktiga principer:	27
14.1.3 Avgränsning:.....	27

15 Dagverksamhet för personer med psykiska funktionsvariationer och missbruksproblematik 28

15.1.1 Målgrupp/Behov	28
15.1.2 Viktiga principer	28
15.1.3 Avgränsning.....	28

16 Husdjur 28

16.1.1 Målgrupp/behov	28
16.1.2 Avgränsning.....	28
16.1.3 Lex Maja	28

1.1 Inledning

Hälsa och omsorgsnämndens uppdrag är att efterleva kraven som ställs i gällande lagstiftning, föreskrifter och praxis. Värdegrunden för äldreomsorgen som en del av Socialtjänstlagen är hälsa och omsorgsnämndens ledstjärna.

Hälsa och omsorgsnämnden ska främja den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv. Hälsa och omsorgsnämnd ska främja den enskildes möjlighet att bo kvar hemma med bibehållen livskvalité. Utgångspunkt är s.k. portalparagrafen i Socialtjänstlagen (Sol) som leder:

1 § Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet

Dessa riktlinjer är framtagna för att förtydliga:

- Hur kan vi tillgodose behovet upp till skälig levnadsnivå
- Under vilka förutsättningar insatserna som täcker behovet kan beviljas och verkställas.
- Avgränsningar vid myndighetsutövning och verkställighet av insatser.
- Riktlinjerna syftar till att ge likartad service till alla. De skall vara ett komplement till de lagar och föreskrifter som finns och vara normgivande för insatsernas utformning och omfattning. Det innebär att den enskilde kan beviljas mindre insatser än riktlinjerna anger, men även att större insatser kan beviljas. Det är dock alltid den enskildes unika situation som skall ligga till grund för alla beslut.
- Den enskilde har rätt att söka bistånd som ligger utanför dessa riktlinjer.

Insatserna är redovisade under fyra huvudrubriker:

Omvårdnadsinsatser

Trygghetsskapande insatser

Serviceinsatser

Övriga insatser

1.2 Grundförutsättningar

- Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 2 § Socialtjänstlagen).

- Rätten till bistånd regleras i 4 kapitlet 1§ i Socialtjänstlagen: ”
Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.
- Sammanboende (äka makar, sambo, partners) har en förpliktelse att bistå varandra med de sysslor som förekommer i ett hem (Äktenskapsbalken 1 kap. 2 och 4 §§; KR i Sundsvall, 2017-01-20, mål.nr 2821-16). I dessa riktlinjer gäller samma förutsättningar för ogifta sammanboenden samt hemmaboende vuxna barn. Vid omvårdnadsuppgifter såsom personlig omvårdnad kan inte äktenskapsbalkens bestämmelser åberopas som avslagsgrund annat än om närstående rent faktiskt utför omvårdnaden och att det är just detta som den enskilde önskar (KR i Göteborg, 2016-08-30, mål nr 2087)

1.3 Vägledande

Vid bedömningen av äldres behov skall Socialtjänstlagens bestämmelser tjäna som vägledning.

- Respekt skall visas för den enskildes rätt att själv bestämma och att få behålla sin integritet, identitet och eget ansvar för sin livssituation (SoL kap 1, 1§ ”portalparagrafen”). Detta skall vara vägledande vid bedömning av behov och vid genomförande av insatser.
- Behov av att känna trygghet skall beaktas. Tryggheten är en subjektiv känsla och utredningen ska inriktas på om känslan av otrygghet är befogad. Även möjligheter att öka en befogad otrygghetskänsla ska utredas. Detta som helhet skall beaktas vid behovsbedömning och utformning av insatser. Behovet av kontinuitet i kontakten mellan personal och den enskilde skall särskilt beaktas.
- Utformningen av insatser skall anpassas så att de underlättar och möjliggör för den enskilde att bo kvar i sitt hem. Insatserna skall också utformas så att de stödjer den enskilde att så långt det är möjligt klara sig själv - ”hjälp till självhjälp” (se Portalparagrafen).
- Behov som kan tillgodose eller få tillgodosedda på annat sätt, skall inte tillgodoses genom kommunens försorg.

1.3.1 Handläggning

Handläggning av ärenden som handlar om hjälp i hemmet alt. vård och omsorgsboende är genom beslut i Hälsa och omsorgsnämnden delegerad till kommunens biståndshandläggare. Vid beslut om dagverksamhet sker samråd med kommunens demenssjuksköterska.

Särskilda delegationsbestämmelser

- Vid ärende som avser hjälp i hemmet som överstiger 90 tim/mån ska beslut fattas av ansvarig chef för myndighetskontor

- Ärenden som avser hjälp i hemmet som överstiger 120 tim/mån ska hänskjutas till Hälsa och omsorgsnämnds arbetsutskott för beslut. Arbetsutskottet ska i dessa fall bedöma om ansökan om hjälp i hemmet i denna omfattning kan anses vara skälig levnadsnivå eller om det är aktuellt med andra insatser som kan försäkra skälig levnadsnivå.

1.3.2 Biståndshandläggningen skall präglas av:

- Helhetssyn, d v s med ett brett perspektiv på den enskilde och dennes situation. En tillämpad helhetssyn syftar till att bringa klarhet kring den enskildes svårigheter i förhållande till den aktuella livssituationen
- Respekt för människans rätt att bestämma själv över sitt liv. Den äldre personen ska, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges (Sol)

1.3.3 Utredningen

Utredningar ska i första hand göras i hemmet; i förekommande fall där vi har god kännedom om den sökande alt. akuta behov uppstår kan utredningen ske via telefon/digitalt. Utredningar ska grundas på bedömningen av helhetssituation av det behov som framkommer vid ansökan. För att få en heltäckande bild av stödbehov har förvaltningen Hälsa och omsorg utarbetat en modell där man använder stödfunktioner för att bedöma behov. Utredningen av den enskildes stödbehov skall enligt rutinen inledas genom hembesök av arbetsterapeuten. Utredningen ska vid behov också inkludera en bedömning av sjuksköterska, fysioterapeut, dietist eller demenssköterska samt omvårdnadspersonal. Bedömningen används av biståndshandläggare som underlag i utredningen. Detta arbetssätt har sin grund i socialtjänstlagens intentioner (se avsnitt Socialtjänstlagens intentioner, 1:a st.). Detta innebär också att beslutet inte kan lämnas vid första kontakten. Undantag är akut uppkomna behov där insatserna kan sättas igång omedelbart med ett tillfälligt biståndsbeslut i avvaktan på att utredningen är klar. Biståndshandläggare är alltid ansvarig för att samordna utredningsinsatser och fatta slutgiltiga beslut om stödinsatserna. Varje beslut ska innehålla såväl övergripande mål som mål med resp. insats. Målen med insatserna ska vara realistiska, uppföljningsbara, tydliga och mätbara

Behovsbedömning är den process som föregår och som leder fram till ett beslut om bistånd. Vid behovsbedömningen används Socialstyrelsens modell IBIC (Individens behov i centrum) vilket bl.a. innebär att behovsbedömningsprocessen ska fokusera på individens behov och inte socialtjänstens insatser.

Rättssäkerhetsaspekter viktiga för utredningsprocessen

Det är enbart den enskilde som kan ansöka om insatser. En individuell bedömning görs i varje enskilt fall. I de fall den enskilde saknar förmåga att tillgodose sina fysiska, psykiska, sociala och/eller existentiella behov och inte kan få dem tillgodosedda på annat sätt föreligger rätt till bistånd. Insatser som beviljas ska utformas så att de kompenserar/ stödjer den enskilde för de behov han/hon inte själv klarar att tillgodose.

Vid utredningar där den enskilde även har stöd från anhöriga skall även anhörigas behov beaktas. Den anhörige ska informeras om rätten att ansöka om stöd för sin egen del enligt SoL 5kap 10§.

Alla beslut skall följas upp och rätten till bistånd skall omprövas i samband med uppföljning.

Den som klarar sig själv och som kan tillgodose sina behov är inte i behov av kommunens stöd och därmed inte heller berättigad till bistånd oavsett ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning. Det är inte förenligt med socialtjänstlagens bestämmelser att ge ett avslagsbeslut med motiveringen att grannar, anhöriga som inte är familjemedlemmar eller att frivilligorganisationer ska tillgodose behoven. Vid utredningar ska inte den enskildes ekonomiska förutsättningar vägas in.

Resursbrist är heller inte skäl för avslag på ansökan. Enbart den enskildes behov styr biståndshandläggningen.

Vid behov ska tolk anlitas vid all myndighetsutövning. Detta gäller även teckentolkning. Inom verkställigheten finns inte krav om att anlita tolk vid varje tillfälle. Verkställaren ska dock försäkras att den enskilde har getts möjlighet att påverka utformning av insatserna; förutsättningen för detta är att den enskilde förstått innebörden av upprättad genomförandeplan. Det kan i vissa fall vara lämplig att översätta genomförandeplan till den enskildes modersmål. Finns det personal som pratar den enskildes modersmål bör den personalen planeras i så hög utsträckning som möjligt för att utföra insatser som den enskilde är berättigad till.

Socialtjänstlagens intentioner

Den enskilde har ett eget ansvar för såväl sin egen som andra människors sociala situation. Socialtjänsten får aldrig ta över ansvaret utan arbetet ska inriktas på att den enskilde behåller ansvaret eller tar tillbaka ansvaret över den egna situationen. Ett tydligt mål bör formuleras vid alla beslut och uppföljningar. För att höja eller bibehålla funktionsnivån ska ett rehabiliterande och förebyggande synsätt genomsyra utredningarna

Insatserna ska stärka den enskildes förmåga till ett fortsatt självständigt liv. Den enskilde har en absolut rätt att råda över sin situation och arbetet ska präglas av respekt för den enskildes självbestämmande och integritet. Kontroll, tvång eller åtgärder mot den enskildes vilja får inte förekomma.

1.3.4 Verkställighet/Genomförande av beslut:

Ansvaret för att verkställa beslut om biståndsinsatser enligt socialtjänstlagen åvilar enhetschefer inom hemtjänst, korttidsboende resp. vård och omsorgsboende. Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet ska verkställas senast inom 3 dagar (om beslutet omfattar hjälp med personlig omvårdnad) respektive 10 dagar (om beslutet endast omfattar serviceinsatser). **Om verkställigheten inte sker inom dessa tidsramar ska en avvikelserapport skrivas och ansvarig biståndshandläggare informeras.**

Den äldre personen ska, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges (Sol 5 kap.5§). Detta försäkras genom att den enskilde tilldelas en kontaktman inom hemtjänsten/ särskilt boende som ska bevaka den rätten.

Förhållningssättet och insatserna inriktas på konsekvenserna av sjukdom eller funktionsnedsättning. Genomförandet av insatserna inriktas på att personalen tillsammans med den enskilde skall försöka bevara, utveckla, förändra och skapa livsstrategier för att individuellt hantera olika livssituationer d.v.s. ett rehabiliterande synsätt. Ett socialt synsätt innebär att den enskildes möjlighet att delta i sin egen omsorg och vård skall beaktas. För att säkerställa att målet med insatserna uppnås skall kommunens övriga yrkeskategorier vid behov involveras i verkställigheten

Social dokumentation

Socialtjänstlagen samt SOSFS 2014:5 föreskriver att såväl handläggning av ärende som verkställighet/ genomförande skall dokumenteras. Hälsa och omsorgsförvaltningen har utarbetat riktlinjer och rutiner gällande socialdokumentation. Huvuddragen i dessa riktlinjer och rutiner är:

- Biståndshandläggarna har ansvar för att utreda den enskildes behov och fatta beslut om insatser enligt socialtjänstlagen. Denna handlägningsprocess skall dokumenteras.
- Enhetscheferna har ansvar för att dokumentation av genomförandet av biståndsbesluten ska ske. Dokumentationen skall ses som ett sätt att notera fakta och iakttagelser. Dokumentationen skall också tydliggöra den enskildes behov, önskemål och upplevelser av den situation man befinner sig i. Genomförandeplan ska upprättas inom en månad efter att beslut är fattat.

Genomförandeplan och löpande anteckningar fyller en viktig funktion när det gäller rättssäkerheten för såväl den enskilde som för personalen.

2 Vård och omsorgsboende

Lagrum: SoL 4 kap, 1§

2.1 Målgrupp/behov:

Personer med omfattande vård- och omsorgsbehov som ej kan tillgodoses genom hemtjänst och hemsjukvård i det ordinära boendet samt personer med befogad känsla av otrygghet.

2.2 Viktiga principer:

- Den enskilde som inte klarar sin dagliga livsföring i det ordinära boendet och har omfattande behov av omsorg, vård och trygghet beviljas vård och omsorgsboende efter ansökan.
- Det skall finnas ett uttalat behov av kontinuerliga insatser dygnet runt för tillgodoses omfattande och varaktiga behov av tillsyn, omvårdnad och vård. Principen är att hemtjänstinsatser alltid ska prövas först för att på så sätt tillgodose behovet.
- Beslut om vård och omsorgs boende fattas ej under den sökandes sjukhusvistelse. Tid för stabilisering av hälsotillståndet bör ges, i först hand i hemmet, i andra hand på korttidsvistelse
- I tveksamma fall kan utredning om behov av särskilt boende göras med stöd av trygg hemgångs personal

- Planeringsgruppens prioritering efter beslut om insatsen styrs av fastställd prioriteringsordning enligt nedan.

2.2.1 Mycket angeläget behov

Hemtjänst och andra insatser räcker inte längre till.

Utskrivningsklara personer på sjukhus som inte kan återgå till ordinärt boende och som har ett beslut om vård och omsorgs boende. Återgång till ordinärt boende från korttidsvård ej möjligt.

2.2.2 Angeläget

Hemtjänst och andra insatser räcker inte till på sikt. Förstärkta hemtjänstinsatser upprätthåller dock en skälig levnadsnivå i avvaktan på vård och omsorgs boende.

2.3 Vård och omsorgs boende är indelat i två kategorier:

Vård-och omsorgsboende för personer med omfattande somatiska vårdbehov och/eller omvårdnads-och trygghetsbehov

Gruppboende för personer med demenssjukdom för personer med en utredd demenssjukdom som har behov av en småskalig boendemiljö

2.4 Avgränsningar - anvisningar:

- Ansökan kan göras muntligt eller skriftligt av den enskilde
- De anhörigas behov av trygghet ska inte beaktas i bedömningarna
- Brister i bostadens utformning är i sig inte någonting som berättigar till vård och omsorgs boende
- Den sökande får enbart muntligt besked om erbjudet boende och ska lämna svar inom 7 dagar
- Huvudprincipen är att den enskilde inte har rätt att välja ett specifikt boende (se HFD:s dom, målnr. 5963-10). Den enskilde har genom ändringar i Förvaltningslagen fått möjlighet att ansöka om ett specifikt boende. Av 3 kap. 5 § socialtjänstlagen, SoL framgår att socialnämndens insatser för den enskilde ska utformas och genomföras tillsammans med den enskilde. Bestämmelsen är ett uttryck för att den enskilde ska ha ett visst inflytande över hur en beslutad insats enligt 4 kap. 1 § SoL verkställs. Den enskilde har dock ingen oinskränkt rätt att få som han eller hon vill men den enskildes önskemål om boende ska så långt som möjligt respekteras. Det erbjudna boendet måste dock alltid tillgodose den enskildes behov samt tillförsäkra denne en skälig levnadsnivå. Det är viktigt att handläggaren informerar om detta vid ansökningstillfället. Av utredningen bör dock framgå om önskemål finns om ett specifikt boende och självklart skall hänsyn tas till detta om det är möjligt.
- För att få flytta till vård och omsorgs boende i form av gruppboende för personer med kognitiv nedsättning krävs att en demensutredning är gjord alt. är uppenbart att personer i frågan har kognitiv nedsättning, att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt och att demenssjuksköterskan gör en bedömning av det aktuella behovet utifrån Osby kommuns behovstrappa för demenssjuka.

- Om den sökande erbjuds annat boende än det önskade kan den enskilde välja mellan att:
 - o Acceptera det erbjudna boendet och lämna intresseanmälan till boende på annan ort i kommunen.
 - o Tacka nej till erbjudandet. I så fall äger kommunen rätt att ompröva om behovet är tillgodosett på annat sätt. Om behovet av insats kvarstår kan ett beslut om särskilt boende inte anses vara verkställt i och med att den enskilde tackar nej till ett erbjudet boende. Beslutet anses verkställt när den enskilde tackat ja till den erbjudna bostaden och flyttar in. Att den enskilde tackar nej till det erbjudna boendet kan bero på att boendet inte motsvarar den enskildes önskemål eller att det inte är anpassat till den enskildes behov. Att den enskilde tackat nej till det erbjudna boendet behöver därför inte innebära att förutsättningarna för biståndsbeslutet har ändrats. Om den enskildes behov kvarstår, kvarstår även beslutet som ej verkställt. Nämnden kan därmed inte återkalla det gynnande beslutet enbart av den anledningen att den enskilde tackar nej till ett erbjudet boende. Det kan däremot vara möjligt att den enskilde tackar nej för att behov inte längre föreligger eller om behovet tillgodoses på annat sätt. I de fallen finns det möjlighet för nämnden att avsluta ärendet. Det bör då antecknas i den enskildes journal när och av vilka skäl insatsen har avslutats (jfr 6 kap. 3 § AR SOSFS 2006:5).
 - o Om enskilde befinner sig på korttidsvistelse/ är beviljad växelvård och väljer att tacka nej till erbjudet boende hänvisas personen till stödinsatser i hemmet. Korttidsboende och/eller växelvård avslutas.
 - o Om den enskilde tackar nej med motivering att behov inte föreligger just nu, ska ärendet avslutas och ny ansökan får göras om/när behov uppstår igen
- Beslut om vård och omsorgsboende innebär en hyresrätt med tillgång till personal dygnet runt utifrån den enskildes individuella behov
- Inflyttning ska ske inom 7 kalenderdagar från det att man tackat ja under förutsättning att lägenheten är tillgänglig. Hyresavgift debiteras från kontraktsdatum. Vid särskilda skäl kan efter överenskommelse med ansvarig enhetschef inflyttning förskjutas, dock max 20 dagar från det man tackat ja. Vid förskjuten inflyttning debiteras hyresavgift från 8: dagen
- Vid överstigande av ovanstående 20 dagar ska kommunen ompröva beviljat bistånd i ordinärt boende; hänsyn ska tas till insatsernas kostnadseffektivitet
- Hyran beräknas utifrån bruksvärdesprincipen och erläggs i efterskott. Den enskilde förutsetts söka bostadstillägg för pensionärer.

- Vid utflyttning eller dödsfall ska lägenheten tömmas och städas inom 7 kalenderdagar från utflyttningsdatum. Hyresavgiften betalas tillbaka från det datum som lägenheten är tömd.

3 Parboende

Lagrum: Socialtjänstlagen, 4 kap 1§

3.1.1 Målgrupp

- Person som beviljas eller har sedan tidigare beviljats vård och omsorgsboende och har en make/maka/sambo där båda parter önskar sammanbo med varandra.
- Par där båda parter är i behov av vård och omsorgsboende och önskar fortsätta sammanbo med varandra.

3.1.2 Viktiga principer

- Båda parter önskar fortsätta sammanbo med varandra
- Paret sedan tidigare är makar/sambo och har sammanbott under en längre tid
- Rätten till parboende gäller även om den behövande parten sedan tidigare redan bor på boende.
- Om båda parter är i behov av vård och omsorgsboende och åberopar rätten till parboende görs även en utredning om rätten till parboende. Om rätten till parboende föreligger ges båda parter var sitt beslut. Vid verkställigheten ska villkoren för parbogarantin efterföljas (se punkten verkställighet)
- Hyreskontrakt skrivs mellan boendet och den medboende. Hyreskontrakt kompletteras med SKL:s tillägg som reglerar den medboendes rättigheter till kvarboende efter att den part med beslut om särskilt boende har avlidit.
- Den medboende som sedan tidigare har insatser av hemtjänst flyttar in med tidigare beslut om insatser utan beslut gällande vård och omsorgsboende.
- Insatserna för den medboende i ett vård- och omsorgsboende verkställs av personal på boendet och debiteras enligt Osby kommuns omvårdnadsavgift.
- Vid förändrat vårdbehov kan ny ansökan om utökad hjälp i hemmet/ansökan om särskilt boende lämnas.
- Parboende kan verkställas i samma rum eller olika rum i samma byggnad. Parboende kan även verkställas så att den ene maken bor i särskilt boende och den andra i ett trygghetsboende under förutsättning att båda boendeformerna är belägna i samma byggnad och under förutsättning att makarna upplever sig sammanbo.
- Om den medboendes sammanboende med maka/make/sambo upphör sker en ny biståndsbedömning för den medboende personen. Om den medboende personen inte har ett eget behov av vård och omsorgsboende förs en dialog mellan verkställighet och den medboende för att diskutera framtida boendesituationen. Om den

medboende har ett eget behov av vård och omsorgsboende så kan detta beviljas av biståndshandläggaren vid en ansökan.

3.1.3 Avgränsningar

- Den part i förhållandet som inte har behov av vård och omsorgsboende kan inte ansöka om medboende enligt parbogarantin. Det är den som har behovet av vård och omsorgsboende som lämnar ansökan om en medboende.
- Om makar/sambo inte uppfyller kriterier för medboende så kan delavslag ges, dvs bifall på boende men avslag på medboende.
- Om båda parter inte önskar fortsätta sammanbo finns inga förutsättningar för att ge bifall på medboende.

4 Korttidsvistelse

Lagrum: SoL kap 4 § 1

4.1 Definition av korttidsvistelse:

- En tidsbegränsad tillfällig vistelse.
- Ett komplement till det egna boendet.
- En insats som kan ges regelbundet eller vid tillfälliga behov som inte kan tillgodoses inom det ordinära boendet.

4.2 Syfte med beviljad insats:

Den enskilde kan beviljas korttidsvård av olika orsaker.

Syfte	Beskrivning/ målgrupp/ avgränsning
Avlastning för närstående	Insatsen beviljas personer som är i behov av stora omvårdnadsinsatser och tillsyn samtidigt som anhöriga är i behov av avlastning. Insatsen kan vara vid enstaka tillfällen eller kontinuerligt med intervall – se växelvård.
Återkommande korttidsvistelse/ Växelvård	Insatsen beviljas personer som är i behov av återkommande omvårdnadsinsatser och tillsyn samtidigt som anhöriga är i behov av avlastning. Avgränsning: Vistelsen på korttidsenheten får ej överstiga tiden i det ordinära boendet.
Återhämtning efter sjukhusvistelse	Endast vid omfattande behov då behoven inte kan tillgodoses inom ordinärt boende (Trygg Hemgång, hemtjänsten). Avgränsning: Det normala är att återvända till hemmet efter sjukhusvistelse. Korttidsvistelse beviljas i undantagsfall.

Mobilisering/ Rehabilitering	<p>Insatsen kan beviljas om det finns behov av mobilisering/ rehabilitering som inte kan tillgodoses i ordinärt boende.</p> <p>Avgränsning:</p> <p>Beslut om vistelse på kommunens korttidsenhet för rehabilitering fattas alltid i samråd med ansvarig sjukgymnast/arbetsterapeut. Detsamma gäller beslut om förlängning av vistelse.</p>
Väntplatser	<p>Insatsen beviljas personer som väntar på plats i särskilt boende och där behovet inte kan tillgodoses i det ordinära boendet.</p> <p>Insatsen beviljas i väntan på att annan åtgärd ska utföras, t ex bostadsanpassning eller väntan på operation.</p> <p>Avgränsning:</p> <p>För att inte kunna vänta i sin bostad krävs ett stort omvårdnads- och trygghetsbehov som inte kan tillgodoses av hemtjänsten.</p> <p>Om den enskilde väntat hemma och tackat nej till erbjuden plats på särskilt boende beviljas därefter inte korttidsvistelse under väntetiden om inga andra behov har uppstått.</p> <p>Den som vistas på korttidsboende och väntar på särskilt boende kan inte tacka nej då plats erbjuds. I förekommande fall återgår den enskilde till sitt ordinära boende och erbjuds andra insatser exempelvis i form av hemtjänst.</p>

4.2.1 Bedömning

De behov som föranleder insatsen skall framgå av bedömningen. Det är alltid en individuell bedömning som skall vara grunden för detta. Huvudregeln är att det handlar om kortare och tillfälligare insatser även om vissa är kontinuerliga över tid.

4.2.2 Beslut

Av beslutet om insats i form av korttidsvistelse skall framgå skälet, d.v.s. om det är avlastning, utredning etc. Beslut om korttidsvistelse följs upp vid behov och i samråd med den enskilde och personalen. Vid regelbundet återkommande insats, avlastning och växelvård följs dessa upp regelbundet.

4.2.3 Mål

Målet för vistelsen skall vara klart definierat och beskrivet. Utifrån målet utarbetar verkställigheten en individuell plan under vistelsen. Tillfälliga besök till det ordinära boendet ska ses som rutin.

4.2.4 Uppföljning

Uppföljning och planering för framtida insatser görs utifrån den enskildes behov. Vid uppföljningsmötet ska samtliga aktörer vara väl förberedda för att inte fördröja hemgången till det ordinära boendet.

5 Övergångsboende

Lagrum: Sol, kap 4§1

5.1 Definition av övergångsboendet

Övergångsboendet är placerat på Bergfast och hjälpen på boendet utförs av hemtjänsten. Vid behov kopplas Trygg Hemgång in utifrån kommunens riktlinjer; i dessa fall fattas beslut om Trygg hemgång. Nattetid utförs insatserna från nattpersonal från särskilda boenden/ hemtjänst. Rummen är utrustade med trygghetslarm som är kostnadsfritt. Personer får sina måltider från köket på Bergfast; vid behov får de stöd med detta från omvårdnadspersonal. Kostnader för Trygg Hemgångs resp. hemtjänstens insatser debiteras med samma pris som i ordinärt boende. Kostnader för måltider debiteras enligt taxan på våra korttidsboende.

Övergångsboendet är:

- en tidsbegränsad tillfällig vistelse
- en insats som ges när omvårdnadsbehov inte är så stora och där det inte föreligger behov av rehabilitering på korttidsboendet. Behov av tillsyn dygnet runt finns inte

5.2 Syfte med beviljad insats

Syfte	Beskrivning/ målgrupp/ avgränsning
Efter korttidsvistelsen på korttidsboendet på Spången	Insatsen beviljas personer som har uppnått en väl fungerande funktionsnivå och inte har behov av rehabilitering/ vistelse på korttidsboendet. Avgränsning: Trygg hemgång i det egna hemmet ska alltid utredas som första alternativ. Det normala är att återvända till hemmet efter korttidsvistelse. Övergångsboende beviljas i undantagsfall.
I utrednings syfte efter vistelsen på korttidsboende	Insatsen beviljas när boendesituation eller omfattningen av andra biståndsinsatser behöver utredas. Avgränsning: Övergångsboende beviljas inte vid behov av utredning av insatser enligt HSL.
Under bostadsanpassning /stambyte	Insatsen beviljas om skälig levnadsnivå inte kan tillgodoses under tiden arbete i ordinärt boende pågår. Avgränsning:

Bedömning

De behov som föranleder insatsen skall framgå av bedömningen. Det är alltid en individuell bedömning som skall vara grunden för detta.

Huvudregeln är att det handlar om kortare och tillfälligare insatser även om vissa är kontinuerliga över tid.

Beslut

Av beslutet om insats i form av övergångsboende skall framgå skälet, d.v.s. om det är utredning etc. Beslut om övergångsboende följs upp vid behov och i samråd med den enskilde och personalen.

Mål

Målet för vistelsen skall vara klart definierat och beskrivet. Utifrån målet utarbetar verkställigheten en individuell plan under vistelsen. Tillfälliga besök till det ordinära boendet i syfte att bringa in klarhet kring möjligheten att återgå till eget boende ska ses som rutin.

Uppföljning

Uppföljning och planering för framtida insatser görs utifrån den enskildes behov. Vid uppföljningsmötet ska samtliga aktörer vara väl förberedda för att inte fördröja hemgången till det ordinära boendet.

6 Trygg Hemgång

Lagrum: SoL 4 kap 1§

6.1 Definition

Trygg hemgång är ett arbetssätt där flera yrkeskategorier arbetar i ett tvärprofessionellt team för att skapa trygghet för vårdtagaren vid hemkomst från vård på sjukhus eller korttidsplats. Syftar till att stärka individen och ge en självständig vardag. Trygg Hemgång ska alltid prövas som första val vid planeringen av vård och omsorg efter sjukhusvistelse/ korttidsvistelse.

Teamet utgår från vardagsrutiner och livskvalité, ser möjligheter och skapar lösningar.

Central roll i teamarbetet har undersköterskorna som har den dagliga kontakten med vårdtagaren och som är en länk till de andra yrkeskategorierna i teamet.

I Osbyområdet utgår Trygg hemgång från korttidsvården Spången och i nära samarbete med Hemtjänstgrupp D. Kvällar och helger är det grupp D som ansvarar för Trygg hemgång, nattetid är det nattpatrullen. I Lönsbodaområdet utgår Trygg hemgång från hemtjänsten.

I konceptet med Trygg Hemgång ingår en korttidsplatsgaranti. Detta innebär att vårdtagaren som får insatser genom Trygg Hemgång är garanterad en korttidsplats om vård och omsorg i hemmet inte tillgodoser de behoven vårdtagaren har.

Beslut om Trygg Hemgång är ett rambeslut med tydligt definierade mål. Uppföljning sker när målen med insatsen Trygg Hemgång har uppnåtts.

6.2 Syfte

Trygg hemgång syftar till att:

- öka tryggheten vid hemgång från sjukhus eller korttidsvistelse
- öka möjligheten för vårdtagaren att bo kvar hemma genom ett rehabiliterande och teambaserat arbetssätt i vårdtagarens hem som leder till ökad självständighet hos den enskilde.
- vara behjälplig vid utredningar av ansökningar om hjälp i hemmet där hjälpbehov förmodas vara omfattande

6.3 Mål

- att försäkra en trygg och säker vård och omsorg i hemmet för vårdtagaren vid hemkomst från sjukhus eller korttidsplats.
- att insatsnivån stämmer med det faktiska behovet när vårdtagaren lämnar teamet
- att förstärka vårdtagarens självständighet genom ett rehabiliterande förhållningssätt och en helhetssyn på omvårdnaden.
- att vårdtagaren och närstående är delaktiga i processen utifrån sina förutsättningar

6.4 Målgrupp

- Vårdtagare som kommer hem från vistelse på sjukhus eller korttidsboende som har ett rehabiliteringsbehov, förändrat hjälpbehov från hemtjänst och/eller känner otrygghet inför sin hemgång
- Vårdtagare som ansöker om omfattande hjälp i hemmet resp. särskilt boende i de fallen där beslutsunderlaget är otillräckligt eller svårbedömt

6.5 Avgränsningar

- Personer som efter sjukhusvistelse eller korttidsvistelse är i behov av samma/mindre förändringar av hemtjänstinsatser som tidigare.
- Personer som efter sjukhusvistelsen är i behov av att få insatserna utförda av sedan tidigare känd utförare.

7 Omvårdnadsinsatser

7.1 Personlig omvårdnad

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

7.1.1 Målgrupp/Behov:

Personer som saknar förmåga att själv klara sin personliga omvårdnad och där funktionsförmåga inte kan förbättras med olika hjälpmedel. Hjälp med personlig omvårdnad beviljas utifrån individuella behov för personer som bor i ordinärt boende.

Viktiga principer:

- Den enskilde skall i så stor utsträckning som möjligt vara delaktig i insatsen.
- Personlig hygien - Handräckning, stöd eller hjälp efter behov med daglig personlig hygien sker vanligtvis morgon och kväll i samband med uppstigning och sänggående. Personlig hygien kan innefatta morgon- och kvällstolett med nedre och övre personlig hygien, okomplicerad tand/munvård och öronvård, kamning, smörjning, rakning och rengöring av glasögon och hörapparat.
- På- och avklädning - Handräckning, stöd eller hjälp efter behov med klädsel sker vanligtvis morgon och kväll i samband med uppstigning och sänggående samt vid dusch.
- Dusch - Stöd och hjälp ges efter behov, vanligtvis en till två gånger per vecka men möjlighet finns att få stöd och hjälp med dusch flera gånger i veckan. I dusch ingår hårvård såsom kamning och rullning av hår samt okomplicerad nagelvård Dusch sker vanligtvis i den enskildes bostad; saknas duschmöjligheter finns möjlighet att duscha inom några av kommunens vård och omsorgsboende. Uppsnyggning av duschutrymmet efter dusch ingår.
- Toalettbesök - Stöd och hjälp efter behov med toalettbesök/byte av intimitets- och inkontinensskydd sker vanligtvis vid planerade besök under hela dygnet. Utgångspunkt är den enskildes behov. Hjälp med nedre personlig hygien i samband med toalettbesöken ges vid behov.
- Förflyttningar - Stöd och hjälp ges efter behov med förflyttningar till fots eller med rullstol i bostaden. Förflyttning kan även gälla stöd och hjälp att förflytta sig till och från stol och säng eller vändning i sängen. Stöd och hjälp med förflyttningar sker vanligtvis vid planerade besök under hela dygnet, utgångspunkt är den enskildes behov.
- Måltidsstöd - Tillsyn, stöd eller hjälp efter behov att äta och dricka ges till den enskilde i samband med frukost, middag och kvällsmat eller vid behov av hjälp med dryck och mellanmål under dagen. Insatsen ges även under natten om behov föreligger.

7.1.2 Avgränsning:

- Personlig hygien - Rakning utförs endast med rakapparat.
- Förflyttningar - Om den enskilde nekar till att hjälpmedel används, ges stöd och hjälp till den enskilde efter de förutsättningar som finns enligt enhetschefens bedömning utifrån arbetsmiljölagen.
- Dusch: Nagelvård vid diabetes och i komplicerade fall hänvisas till fotvårdare.

7.2 Utevistelse/promenad

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

7.2.1 Målgrupp/Behov:

Personer som inte har förmåga att på egen hand klara utevistelse eller promenad.

7.2.2 Viktiga principer:

- Utevistelse/ promenad sker en till två gånger per vecka.
- Omfattning planeras i samråd med den enskilde.

7.2.3 Avgränsning:

Om den enskilde använder förflyttningshjälpmedel (rullstol, rollator) kan vid ogynnsamma väderförhållanden erbjudas socialsamvaro som komplement till utevistelse/promenad. Även personer som inte har förflyttningssvårigheter har möjlighet att vid ogynnsamma väderförhållanden välja social samvaro i stället för promenad/utevistelse.

7.3 Social samvaro

7.3.1 Målgrupp/Behov:

Personer som pga sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning inte själv kan tillgodose sitt behov av social samvaro och social aktivitet.

Social samvaro beviljas en till två gånger i veckan.

Insatsen kan bestå av samvaro och social aktivitet i hemmet eller aktiviteter utomhus utifrån den enskildes behov och önskemål. Det kan röra sig om en pratstund, en promenad eller liknande. Målsättningen med insatsen ska alltid vara att utöka den enskildes möjlighet till sociala aktiviteter.

7.3.2 Avgränsning

Social samvaro för personer med kognitiv nedsättning och psykiska funktionshinder ska även kunna erbjudas i grupp.

8 Trygghetsinsatser

Trygghetsinsatserna hanteras utifrån trygghetstrappan

Steg 1: **Trygghetslarm** alternativt **Digital tillsyn**, utifrån målgrupper/behov

Steg 2: **Telefonservice**

Steg 3: **Tillsynsbesök**

8.1 Trygghetslarm

Lagrum: SoL kap 4 § 1

8.1.1 Målgrupp/Behov:

Trygghetslarm riktas mot personer som på grund av fysiska, psykiska eller medicinska orsaker känner trygghet genom att snabbt kunna tillkalla hjälp. Trygghetslarm riktas mot personer som har förmågan att hantera en larmklocka.

8.1.2 Viktiga principer:

- Insatsen är första steget för målgruppen att tillgodose trygghetsbehov i den enskildes bostad.
- Vid behov beviljas även extra klockan till sammanboende utan extra kostnad.
- Den enskilde lämnar medgivande om att en nyckelgömma ska installeras i dennes lägenhetsdörr eller annat lämpligt ställe.
- Den enskilde lämnar en nyckel/hemlarmstagg.

8.1.3 Avgränsning:

- Insatsen beviljas ej till enskild som ej förstår eller förmår använda trygghetslarmet. Vid oförmåga att använda trygghetslarm kan behovet i stället tillgodoses med digital tillsyn.
- Vid behov av trygghet som grundas på upplevd ensamhet eller allmän oro ska behovet tillgodoses genom annan insats

8.2 Digital tillsyn

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

8.2.1 Målgrupp/behov

Digital tillsyn riktas mot personer som på grund av olika skäl inte kan tillkalla hjälp via trygghetslarm. Skälen kan var exempelvis fysiska förhinder att hantera larmklocka eller kognitiva svårigheter att påkalla hjälp när behov uppstår. Digital tillsyn används när den enskilde inte har behov av praktisk hjälp i samband med tillsynen.

8.2.2 Viktiga principer

- Insatsen är första steget för målgruppen att tillgodose trygghetsbehov i den enskildes bostad.
- Insatsen likställs med insatsen trygghetslarm.
- Digital tillsyn kan genomföras vid överenskomna tidpunkter under dygnet men är aktiv under hela dygnet och reagerar på avvikande händelser.
- Om den enskilde ansöker om fysisk tillsyn erbjuds digital tillsyn som ett alternativ.
- Tillsynen innebär möjlighet till tvåvägskommunikation, kan vid inställning: reagera på fall, känna av utgång från rum, höra rop.
- Samtycke skrivs alltid med verkställande enhet innan insats verkställs.
- Den enskilde lämnar medgivande om att en nyckelgömma ska installeras i dennes lägenhetsdörr eller annat lämpligt ställe.
- Den enskilde lämnar en nyckel och eventuell hemlarmstagg

8.2.3 Avgränsningar

Insatsen beviljas ej om behovet av trygghet kan tillgodoses genom trygghetslarm.

8.3 Telefonservice

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

8.3.1 Målgrupp/Behov:

Telefonservice riktas mot personer där trygghet kan uppnås genom att den enskilde blir kontaktad via telefonsamtal.

8.3.2 Viktiga principer:

- Insatsen är andra steget för att tillgodose trygghetsbehov i den enskildes bostad. Personal ringer upp den enskilde på avtalade tidpunkter. Om den enskilde inte svarar har personalen ansvar för att kontrollera orsaken till detta och vidta överenskomna åtgärder.
- Den enskilde lämnar medgivande om att en nyckelgömma ska installeras i dennes lägenhetsdörr eller annat lämpligt ställe.
- Den enskilde lämnar en nyckel/hemlarmstagg.
- Det är den enskildes ansvar att inneha telefon.
- Insatsen är kostnadsfri.

8.3.3 Avgränsning:

- Insatsen beviljas inte för enskild som inte kan använda telefon.
- Insatsen beviljas inte när behovet tillgodoses med insats i form av tillsyn eller trygghetslarm

8.4 Tillsynsbesök

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

8.4.1 Målgrupp/Behov:

Tillsyn riktas mot personer där trygghet kan uppnås genom att den enskilde får tillsynsbesök.

8.4.2 Viktiga principer:

- Insatsen är tredje steget för att tillgodose trygghetsbehov i den enskildes bostad.
- Personal besöker den enskilde vid ett eller flera avtalade tidpunkter under dygnet. Tillsynsbesök är ej förenade med andra biståndsinsatser.

8.4.3 Avgränsning:

- Den enskilde lämnar medgivande om att en nyckelgömma ska installeras i dennes lägenhetsdörr eller annat lämpligt ställe
- Insatsen beviljas ej om behovet av trygghet kan tillgodoses genom telefonservice, digital tillsyn eller trygghetslarm.

9 Serviceinsatser

9.1 Städning

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

9.1.1 Målgrupp/Behov:

Personer som inte har förmåga att själva klara städning eller delar av städning och som inte kan få behovet tillgodosett på annat sätt.

9.1.2 Viktiga principer:

- Städning sker en gång var tredje vecka, om inte beslut fattas utifrån särskilda behov. Särskilda behov kan uppstå då den enskilde använder utomhus rullstol som smutsar ner inne, motorik eller synproblem som medför spill, fläckar eller liknande.
- Städning avser två rum och kök, samt hall, badrum och toalett. Tre rum vid sammanboende.
- I städning ingår damning, dammsugning samt våttorkning av golv. En lätt avtorkning av köksluckorna/vitvaror vid synlig smuts ska ingå i städet
- Vid ansökan kan om behovet finns även beviljas fönsterputsning, rengöring av kyl samt avfrostning av frysen i omfattningen 2 ggr/år.

9.1.3 Avgränsning:

- Storstädning, tak- och väggtvätt, skåprengöring, städning av källare, vind, samt flyttstädning och arbete som silverputs, vädring av stora mattor ingår ej. Städning av balkong eller altan ingår ej.
- I samband med utredningen skall information ges om att lämplig basutrustning ska finnas. Detta innebär en väl fungerande dammsugare, mopp/hink, dammtrasor och lämpligt rengöringsmedel. El-utrustning skall vara godkänd. Saknas funktionella redskap kan städning helt eller delvis utebli.
- Om det finns sambo/ myndig inneboende i bostaden ska utredningen omfatta deras förutsättningar att utföra dessa insatser.

9.2 Tvätt/klädvård

Lagrum: SoL kap 4 § 1

9.2.1 Målgrupp/Behov:

Personer som saknar förmåga att själva klara av tvätt eller delar av tvätt och som behöver hjälp med att hålla kläder, sänglinne eller dylikt rena.

9.2.2 Viktiga principer:

- Det är skäligen att få hjälp med tvätten en gång varannan vecka om personer behöver hjälp med alla moment. I de fallen där enskilde klarar vissa moment planeras verkställigheten i samråd mellan verkställare och den enskilde.
- Särskilda behov kan uppstå då tvätt varannan vecka inte räcker till (t.ex den enskilde har nedsatt motorik eller synproblem som medför spill, fläckar eller liknande).

- Tvätt utförs i den enskildes bostad om den enskilde själv klarar delar av tvätten och har egen tvättmaskin i bostaden.
- Om den enskilde inte klarar av någon av moment i tvätt sker tvätten i någon av kommunens tvättinrättningar.

9.2.3 Avgränsning:

- Tvätt utförs av kläder sänglinne eller dylikt för personligt bruk.
- Handtvätt utförs ej.
- Strykning görs av plagg som behöver strykas för att kunna användas, till exempel bomullsskjortor och blusar.
- Om det finns sambo/ myndig inneboende i bostaden ska utredningen omfatta deras förutsättningar att utföra dessa insatser.
- Den enskilde ska tillhandahålla tvättmedel.

9.3 Inköp

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

9.3.1 Målgrupp/Behov:

Personer som saknar förmåga att själva klara inköp och är i behov av hjälp att få hem dagligvaror till bostaden. För hantering av privata medel skrivs en ekonomisk överenskommelse för att säkerställa att ekonomiska medel förvaras och hanterats på rätt sätt av personal. Överenskommelsen beskriver även hur återkoppling sker kring hur medlen använts.

9.3.2 Viktiga principer:

- Inköp beviljas en gång per vecka.
- Inköp ska i första hand utföras genom e-handel; verkställigheten ansvarar för att skapa förutsättningar (öppna e-konto, skaffa inköpskort mm) så den enskilde kan klara av inköp via nätet.
- I andra hand utförs inköp i närmaste affär
- Inköp kan beviljas även för andra inköp än dagligvaror, t ex kläder, apoteksvaror, systembolagets varor, etc.

9.3.3 Avgränsning:

- Post- och bankärende utförs inte. Hänvisning sker till god man eller anhöriga/närstående.
- Postning av brev utförs vid postens brevlåda i samband med inköp.
- Personal handhar inte den enskildes ekonomi och räkningar.
- Om det finns sambo/ myndig inneboende i bostaden ska utredningen omfatta deras förutsättningar att utföra dessa insatser.

9.3.4 Den enskildes medverkan:

- Den enskilde väljer varorna som ska inhandlas via en platta som hemtjänstpersonal har med sig vid besöket.

- Den enskilde som inte handlar via e-handel ska tillhandahålla Coop-kort Konsum, ICA-kort eller dylikt med tillräckliga medel insatt för inköp
- Den enskilde har möjlighet att ansöka om att följa med vid inköp om den enskilde klarar av vissa moment i inköp. Hemtjänsten får inte lov att erbjuda skjuts till affären; den enskilde hänvisas till färdtjänsten/egen transport.

9.4 Övriga serviceinsatser

- Bäddning - Stöd och hjälp med bäddning ges efter behov, på morgonen med att lägga till rätta sängkläder och lägga på överkast om så önskas, samt på kvällen med att ta bort sängöverkast och bädda upp inför natten. Renbäddning ingår vid behov.
- Renbäddning kan beviljas som separat insats i omfattning varannan vecka eller vid behov.
- Beredning av måltider - Stöd och hjälp ges efter behov att bereda enklare måltider vid frukost, eftermiddagskaffe och kvällsmat. Stöd och hjälp kan även ges till mellanmål under dagen. Hjälp med diskning av den enskildes disk utförs. Förberedelse för måltid såsom exempelvis delning av maten, uppläggning på tallrik och dukning ingår. (Vid behov av hjälp med beredning av middagsmat: se rubrik matdistribution).
- Om det finns sambo/ myndig inneboende i bostaden ska utredningen omfatta deras förutsättningar att utföra dessa insatser.

10 Matdistribution

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

10.1.1 Målgrupp/Behov:

Personer som inte själva kan eller på annat sätt kan få hjälp med att tillreda huvudmåltiden.

10.1.2 Viktiga principer:

- Matdistribution beviljas då den enskilde inte kan tillreda sin middagsmat på egen hand eller att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.
- Vid behov ingår uppläggning och delning av maten i insatsen.

10.1.3 Avgränsning:

- Matdistribution avser endast distribution av huvudmåltiden. Den enskilde kan beviljas hjälp med tillagning av enklare måltid, morgon och kväll.
- Endast helpportioner distribueras.
- Personer som har mat färre än 7 dagar i veckan får mat levererad bestämda dagar, enligt överenskommelse mellan den enskilde och utföraren.

- Den enskilde har möjlighet att vid utredningen berättar vilken kost hen inte tål/vill äta (s.k. minuskost); de dagarna den här kosten tillagas får den enskilde en annan rätt
- Insatsen beviljas inte om den enskilde kan äta i närbelägen matsal om det inte finns särskilda skäl.

11 Övriga insatser

11.1 Avlösningstimmar för anhöriga som vårdar närstående i hemmet

Lagrum: SoL 4 kap 1 §

11.1.1 Definition:

Personal/avlösarteam avlöser en person som vårdar eller stödjer närstående. Normalt fall är att avlösningen sker i hemmet. Vissa dagar på vissa anvisade tider kan avlösningen ske i grupp i kommunens lokaler.

11.1.2 Målgrupp:

Den som hjälper en närstående i ordinärt boende och behöver avlastning.

11.1.3 Syfte:

Att personen som vårdar och stödjer en närstående ska få möjlighet att vila eller göra något för egen del. Insatsen syftar till att göra det möjligt för den enskilde att bo kvar i sin bostad med stödet från personen/anhörige som hjälper.

11.1.4 Förutsättningar – avgränsningar:

- Insatsen erbjuds vardagar kl 07.00-19.00 och är kostnadsfri upp till 16 timmar per månad; omfattningen reduceras om den enskilde är beviljad växelvård. Reduceringen sker i proportion till antalet avlösningsveckor (där 4 timmar per vecka är utgångspunkt för beräkningen)
- Insatsen är avgiftsbelagd på andra tider än ovanstående och för tid överstigande 16 timmar.
- Insatsen ges som komplement till beviljade hemtjänstinsatser eller som enda insats.
- Avlösning ges vid enstaka tillfällen, vid flera planerade angivna tillfällen eller kontinuerligt. Kan även ges som en gruppaktivitet i någon av kommunens verksamheter om den enskilde vill det.
- Behovet ska aviseras senast två dagar innan. Önskemål om avlösning med kortare varsel kan endast erbjudas i mån av personaltillgång.

12 Ledsagning

12.1 Ledsagning till sociala aktiviteter

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

12.1.1 Målgrupp/Behov:

Personer som har behov av ledsagning enligt definitionen i förarbeten och inte kan få behovet tillgodosett på annat sätt.

12.1.2 Viktiga principer:

- Ledsagning beviljas endast då behovet ej kan tillgodoses på annat sätt. Insatsen syftar till att bryta den isolering som äldre och funktionshindrade kan drabbas av och möjliggöra för den enskilde att besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter eller i kulturlivet
- Ledsagning till sociala aktiviteter är kostnadsfria och verkställs vardagar, mellan kl. 07.00-19.00. Behovet ska aviseras senast 7 dagar innan ledsagningstillfället.

12.2 Ledsagning till vårdinrättningar

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

12.2.1 Viktiga principer

- Ledsagning beviljas endast då behovet ej kan tillgodoses på annat sätt. Om behovet av hjälp med ledsagning behövs under själva resan hanteras detta enligt Färdtjänstlagen. Även service som ingår i färdtjänst-/sjukresor ska beaktas vid utredningen om behov av ledsagning (se nedan)

Skånetrafikens regler gällande sjukresor: *Personer som är 85 år och äldre har rätt till sjukresor och även till ledsagare om behovet finns (se Regler för serviceresor antagna av RF 2023-08-25. Länk:*

[Regler för serviceresor färdtjänst och sjukresor – Skånetrafiken \(skane.se\)](https://www.skane.se/om-skanetrafiken/for-skanetrafiken/regler-for-serviceresor-antagna-av-rf-2023-08-25)

Behovet av stöd med t.ex. personlig omvårdnad under tiden man befinner sig på en vårdinrättning ska tillgodoses genom vårdinrättningens personal (regionens /privat vårdgivares ansvar).

Om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt beviljas ledsagning till vårdinrättningar.

12.2.2 Målgrupp/behov

Ledsagning till vårdinrättningar beviljas endast till personer med kognitiv svikt/ psykiska besvär som har betydande svårigheter att planera, följa planeringen och för övrigt genomföra besök till vårdinrättningen. I oklara fall (t.ex. då det inte finns en diagnos) ska handläggaren kontakta kommunens demenssköterska eller demenssköterska på någon av vårdcentralen i Osby alt. inhämta uppgifter från läkare om psykisk ohälsa. Handläggaren kan utöver det som sagts ovan fatta beslut om att bevilja ledsagning till vårdinrättningar för personer där är det uppenbart att det stora omvårdnadsbehovet hindrar personen från att besöka vårdinrättning på egen hand. Ledsagning till vårdinrättningar debiteras med en fastställd avgift; avgiften ingår i maxbeloppet.

12.2.3 Avgränsning

- Behovet ska aviseras senast 2 dagar innan ledsagningstillfälle; i annat fall har ansvarige enhetschef rätt att avvisa förfråga.
- Personal inom hemtjänsten som följer med vid läkarbesöket har inte informationsskyldighet gentemot anhöriga till den enskilde.

13 Kontaktperson

Lagrum: SoL Kap 4 § 1

13.1.1 Målgrupp

Personer som är i behov av att bryta social isolering och har ett bristfälligt socialt nätverk

13.1.2 Viktiga principer

Kontaktperson är ett icke professionellt stöd som ges av lämplig medmänniska. En sedvanlig lämplighetsprövning av personen som är tilltänkt att ta uppdraget görs av ansvarig verkställare. I de fallen där det finns minderåriga barn ska utdrag ur belastningsregistret krävas av den tilltänkta kontaktpersonen.

Kontaktperson beviljas när den sökande behöver hjälp att bryta isolering, delta i samhällets aktiviteter samt behöver råd och stöd i vissa situationer som inte är av så komplicerad natur att god man behöver anlitas

13.1.3 Avgränsning

Beviljas normalt sett inte den person som har ett fungerande kontaktnät

Beviljas normalt sett inte den person som bor på vård och omsorgsboende eftersom behovet skall tillgodoses inom ramen för boendet

14 Dagverksamhet för personer med kognitiva funktionsvariationer

Lagrum: SoL kap 4 § 1

14.1.1 Målgrupp/Behov:

Personer med kognitiv funktionsnedsättning, eller funktionsnedsättande minnesstörningar, vilka har behov av särskilt stöd, social samvaro och aktivering.

14.1.2 Viktiga principer:

- Den enskilde är i behov av stimulans och aktivitet.
- Den närstående behöver avlastning.
- Insatsen skall underlätta för den enskilde att bo kvar hemma.

14.1.3 Avgränsning:

Insatsen ges till personer med demenssjukdomar. Beslut fattas av biståndshandläggare i samråd med kommunens demenssjuksköterska.

15 Dagverksamhet för personer med psykiska funktionsvariationer och missbruksproblematik

Lagrum: SoL kap 4 §1

15.1.1 Målgrupp/Behov

Personer med psykisk funktionsnedsättning och/eller missbruksproblematik och har behov av särskilt stöd, social samvaro och aktivering.

Målsättningen är social gemenskap och att vid behov bryta eller undvika isolering

15.1.2 Viktiga principer

Utredningen ska klargöra om den enskilde som ansöker om insats saknar resurser att själv bygga upp och bevara sitt sociala nät.

15.1.3 Avgränsning

Personer med utmanande beteende som behöver mer professionellt stöd/ behandling för att kunna hantera socialfobi. Dessa personer anses behöva stöd från regionens psykiatriska vård för att kunna hantera sin vardag.

16 Husdjur

Lagrum: Sol kap 4 §1

16.1.1 Målgrupp/behov

Personer som haft husdjur under längre tid/ skaffat husdjur innan insjuknandet och inte längre har förmåga att ta hand om djuret själva. Även personer som har ledarhund kan beviljas denna insats; i dessa fall ställs inte kravet att personen ska ha haft djur innan man insjuknat.

Omsorg om djuret då ägaren blir akut sjuk kan också beviljas med begränsning till ett dygn då annat omhändertagande av husdjuret ska ha ordnats. Om ägaren inte har förmåga att anordna omhändertagande själv kan hemtjänsten vara behjälplig med detta.

16.1.2 Avgränsning

Omsorg om djuret omfattar hjälp med att ge mat och tömma kattlådan. Övriga behov får tillgodoses på annat sätt.

16.1.3 Lex Maja

Trädde i kraft 1 april 2019. Kortfattat innebär den att en sekretessbrytande bestämmelse vid vanvård av djur införs så att hälso- och sjukvårdspersonal och socialtjänsten får lämna uppgifter om djurskyddsproblem vidare till den berörda kontrollmyndigheten.

De sekretessbrytande bestämmelserna ska även gälla när personer inte längre kan ta hand om sina djur själva. I första hand ska bristen försöka åtgärdas i samråd med den som bor med djuret (10 kap.§20a Offentlighets- och sekretesslag, 2009:400)